

pełną mocą zesłali, którzy by przy mnie iako potronie każdą rzecz w klubą swą wprawili, a na przeniesienie cerkwi z zamku w rynek aby mi na piśmie imieniem wszystkiego zgromadzenia dali consens, a ia swym kosztem ozdobnie przestawię tę cerkiw. Do tegoz wyszego paragrafa należy y to, że niedawnych czasow panna Kosciuszkowa, ktura była starszą w monastyrze tuteyszym nie odpowiednie uiachała y szkod nie malo maietności klastorney y Kupieckich, ktore u niey w schowaniu byli, zsobą zawiozła, trzeba tedy y te monastyry w tey że...sprawie, y tey pannie Kosciuszkownie zganić to, y te maietności odyskać.

(Изъ рукописи Имп. Публичной Библіотеки; № рукописи по забычивости остался въ моихъ выпискахъ не отмѣченнымъ).

LXIV.

Протестація шляхты кїевскаго повѣта противъ назначенныхъ королеми соборовъ для соглашенія православныхъ съ униатами.

1629 г. іюля 5.

My Dygnitarze, Urzędniki, Szlachta, Rycerstwo, obywa-tele woiewodstwa Kiiowskiego, któresmy się do Kiiowa na teraznieysze roki ziemskie kiiowske dla spraw swych zgromadzili, wziąwszy wiadomość tę od Iego Kr. Mści pana naszego miłosciwego, że przyniesiony i oddany iest do grodu Żytomirskiego przez woznego uniwersał, w którym Iego Kr. Mość składać raczy synody: ieden ludziom Greekiey Religii, którismy nie są w uniey, tu w Kiiowie pierwszy 5 iulii w roku teraznieyszym 1629, a drugi ludziom w unii będącym tegoż wysz mianowanego dnia iulii we Wtodzimierzu y zaś potym we Lwowie na dzień 28 Października w tym że roku wysz mianowanym Synod jeneralny za ziechaniem obudwu stron, tak ktorzy są w unii iako y tych nie zunitowanych starożytney cerkwie soborney

Apostolskiew będacich, dla zmiesienia się z sobą y posłuchania sposobu o ziednoczenie się. A iż to widzimy, że ten Uniwersał mimo wiadomość.....Iego Kr. Mości Pana naszego iest, przez iakies osoby ku naruszeniu starożytnych praw naszych prywatnie uproszonych,....gdysmy.... skoro iedno po odstąpieniu od nas Mitropolita Rahozy y iego władzkow przez posły nasze, dając im instrukcie o uspokoienie Religiey naszej, seymem według praw y swobod naszych efektowali, iakoż za tym nie tylko obietnice Iego Kr. M. Pana naszego mił., ale y prawa po sobie mamy, ponieważ ten artykuł o uspokoienie Religiey naszej Greckiey iak y przed tym na przeszłych seymach wszystkich stanów zawsze, tak y teraz na blisko przeszłym między inszemi exorbintantiami, za zgodą wszystkich stanów autoritate totius conuentus . . . wpadł, czemu my dla Pana Boga na tym blisko przeszłym seymie zwykłe przez posły swe affektować Iego K. M. Pana naszego mił., żeby miłosciwie nas według praw naszych starożytnych ludziom Religiey Greckiey nadanych uspokoić będzie raczył; stając tedy przy prawach, swobodach y wolnościach naszych, a postregając porządkow y kanonow Oycow Świętych, synodalne cerkwie Świętey wschodniey stanowionych, także starszych naszych przewielebnych Oycow Ss. Patriarchow w cerkwiach S. wschodnich będących w niczym nie odstępuiąc,-swoim y wszystkich generaliter ich M. Panow obywatelow Woiewodztwa tutejszego Kiiowskiego y braci naszych mere Religiey naszej Greckiey będących imieniem soleniter się protestuemy przeciwko tym Synodom, że my na nie nigdy nie pozwalali y nikomu o one Iego K. M. Pana naszego mił. prosić nie zlecali, y o wszem ieślibi kto bądź z duchownych lub też świeckich osob co przecie nam Religiey naszej pod pretestem tych zjazdów stanowić in dubium prawa swobody tak duchowne iako y świeckie watawać y na nas y bez nas ciężary iakie na sumnienie nasze wkładać wazyli się,—prosić Iego K. M. naszego miłosciwego Pana o to nie zaniechamy, aby seymem a nie przez ten Synod Religiiia nasza Grecka uspo-

koiona była, która pospołu z inszemi exorbilantiami w ręce się dostała.

Filon Sirybyl czasnik ziemie Kiiowskiey ręką swą.

Alexander Niemiricz.

Georgius Lokota ręką swą.

Marcin Butowicz ręką swą.

Fiedor Kiedronowsky ręką swą.

Григорій Князинскій рукою своею.

Lukasz Fiedorowicz ręką swą.

Fiedor Sticky ręką swą.

Zdan Sopinowsky.

Jan Tripolsky.

Федоръ Трипольскій рукою своею.

Bohdan Wyhowsky.

Alexander Kłaniewsky.

Jurey Zakowsky.

Wasily Tripolsky.

Krisztoph Stepowsky.

Терехъ Пашиинскій.

Василій Бритовскій.

Миколай Дубницкій рукою.

Иванъ Невмирицкій.

Tomasz Zelowsky ręką.

Fiedor Niewmiricky.

Martyn Kimowicz рукою własną.

(Съ копію, находящеяся въ портфель Кіевской Археографической комиссії.)

Примъч. Подобная же протестация еще ранѣе заявлена была *od żołnierskiego polku z prus.* „Doszła do nas wiadomość s kraiiow Ruskich“—писали православные, находившіеся въ означенномъ войскѣ, „о czym dostatecznie wierzyć nie можем, aby... bezprawie od krola Iego M-ci, od Rzeczy Pospolitey, tak też i od papieża Rzymskiego na wiare naszą nastąpienie, t. e. chcą przywieść nas wszystkich Re-

ligiey Greckiey do uniey..... Ni w czym krol Iego Mość nie powinien a ni też Rzecz Pospolita nie tylko wiary nam naruszać, ale y praw y wolności... U woysku będąc Pruskim na posłudzie krola Iego M-ci y Rzeczy Pospolitey, spodziewaiemy się nagrod za posługi nasze rycerskie, a oni nam nabożenstwo y cerkwi połyrzyli, upominaiąc się iakowychś punctow niesłusznych od prawosławnych y od duchownych naszych, na co my żadną miarą na żaden punct nie pozwalamy y wszystkich prosimy dla Pana Boga tych, którzy tam na tym synodzie w Kiiowie według miejsca naznaczonego będziecie, nie pozwalaycie na żaden punct, gdyż my się przez nasze attestatie obowiązujemy, żeśmy gotowi krow naszą za prawdę y wiarę rozlać wszyscy co tyle nas iest w woysku Pruskim. Działo się pod Malborkiem w wschadsce naszej towarzystwa, których iedno nas mogło w kupie być, miesiąca kwietnia dnia 29, anno Domini 1629.—Протестацію подписали слѣдующія лица: *Iendrzey Szmarczewski* z powiatu Żydaczowskiego, *Alexander Holatycki* z Xięstwa Litewskiego, *Iwan Zyszczewski* z powiatu Halickiego, *Heliasz Bojarski* z powiatu Kamienieckiego *Ивань Попель* зъ повіту Премьского, *Ивань Соколовскій* зъ повіту Винницкого. (*Оъ копіи находящ. въ портфель Кіевской Археографической комиссії.*)

Jawnо обпаружившіеся со стороны южно-рускаго народонаселенія несочувствіе къ сдѣлкамъ съ униатами, побудило православныхъ іерарховъ уклониться отъ разсужденій по этому дѣлу, и назначенный на 29 іюня соборъ въ Кіевъ не состоялся или, говоря точнѣе, разстроился при самомъ началѣ. Адамъ Кисель, которому было поручено королемъ присутствовать на означенномъ соборѣ въ качествѣ представителя отъ имени правительства ²/₁₂ іюля подаль въ кіевскій судъ слѣдующее заявление: „Synod ten, na który zesłany byłem, nie iest celebrowany..... Dnia 9 lipca (т. е. 29 іюня по старому стилю) stanowiwszy się list Iego K. M-ci do synodu credens oddałem tym ich M-ści, którzy się zgromadzili byli osobliwie duchowienstwu y przełożonym ich..... Po wysłuchaniu propoziciey czwartego dnia ich mość panowie duchowni, to iest 12 iubi, swiadczyli się, że synodu nie odprawowali dla protestaciey iakieyś y nie stawienia się ych m-ciow

РР. obywatelow.“ (*Рукоп., находящ. въ портфелъ Кіев. Археогр. коммисіи.*)

Нѣсколько подробнѣе о кіевскомъ соборѣ 1629 г. говорится въ рукописи ун. митрополита Л. Кипки. Здѣсь читаемъ: Kijoviae inchoata est synodus die 9 Julii. Iob Borecki Pseudometropolita confunditur quod reddiderit actum honoris Alexandro principi ab Ostrog, postea inseruxerunt contra subjudicem Bracławiae pincernam Volhyniae, et Bakowicki quasi illi exportarent instrumentum a rege pro Synodo, quod ex duobus respectibus, partim quia synodales constitutiones rex ad se avocaret, partim quia unio promoveretur per hanc synodum, non acceptarunt. Voluerunt ut ad protestationem Borecki se subscriberet, sed ille privatum se dicens noluit, et alii sunt eum sectati (sic). Missam habuit Borecki, prandium apud Peczarenses arhimandritam, prima die electus in Marschalcum *Dicewinski* (?) et e statu ecclesiastico legatus et concionator episcopi Leopoliensis, Alexander ab Ostrog venit, Cosacos voluit pelle sed non potuit, quamvis esset legatus a rege. Sessio reiecta ad 10-am, qua die archimandrita Peczarensis concessit synodum, sed legati Leopolienses non permiserunt, justificowali się podsądek i czesnik, składając winę na X. Bakowieckiego, ale zaraz okrzykneli grożąc Kozacy y tak rozeszli się. Archimandryt Pieczarski płakał u którego i Borecki nocował. Die quartą ab inchoata Synodo in monasterio Pustynensi congregati Borecki prosił Ostrozskiego o radę z płaczem co czynić, ponieważ szlachta protestowała się nec comparet, a kozacy śmiercią grożą postanowili nie zezwolić na synod, lubo duchowni chcieli synodować i podziękowali królowi za łaskę, i prosili aby ten synod seymem był naznaczony, aby się zniesli z Patryarchą, aby było miejsce sposobne y bez presidentów religionis latinae. (*Свод. Галицко-рус. лѣт. стр. 291.*)